

ВІЙСЬКОВИЙ ІНСТИТУТ

Кафедра правового забезпечення

ЗАТВЕРДЖУЮ

Заступник начальника Військового інституту
з навчальної роботи

полковник

"ЛВ"

О.А. ПРОХОРОВ

2017 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ОПЕРАТИВНЕ ПРАВО
для здобувачів освітньо-наукового рівня
Доктор філософії

галузь знань
спеціальність
освітній рівень
освітня програма
вид дисципліни

08 "Право"
081 "Право"
третій (освітньо-науковий)
"Право"
вибіркова

Форма навчання	денна / заочна
Навчальний рік	2017/2018
Період навчання	2 курс
Кількість кредитів ECTS	4
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська
Форма заключного контролю	іспит

Викладач: **ГУЩИН Олег Олександрович**, кандидат юридичних наук, професор кафедри правового забезпечення військового факультету фінансів і права Військового інституту Київського національного університету імені Тараса Шевченка

Пролонговано: на 2018/2019 н.р.

(О.А. Прохоров)

"16" 10 2018

(підпис)

(ПІБ)

(дата)

на 2019/2020 н.р.

(О.А. Прохоров)

"28" 10 2019

(підпис)

(ПІБ)

(дата)

на 20__/20__ н.р.

(підпис)

(ПІБ)

(дата)

на 20__/20__ н.р.

(підпис)

(ПІБ)

(дата)

Розробник: **ГУЩИН Олег Олександрович**, кандидат юридичних наук, професор кафедри правового забезпечення військового факультету фінансів і права Військового інституту

ЗАТВЕРДЖЕНО

Начальник кафедри правового забезпечення
Військового інституту

полковник

Протокол № 3 від 19.09.2017

 І.М. КОРОПАТНИК

Схвалено Методичною радою Військового інституту

Протокол № 8 від 23.10.2017

Голова Методичної ради Військового інституту

к.пед.н., доцент, полковник

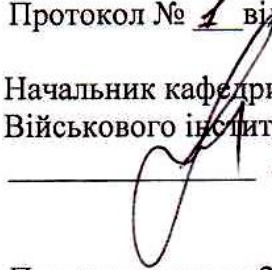

О.А. ПРОХОРОВ

Розробник: **ГУЩИН Олег Олександрович**, кандидат юридичних наук, професор кафедри правового забезпечення військового факультету фінансів і права Військового інституту

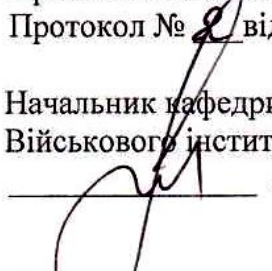
Пролонговано на 20 18 / 20 19 н. р.
Протокол № 1 від "31" 08 20 18 р.

Начальник кафедри правового забезпечення
Військового інституту

 С. М. Королачкік /

Пролонговано на 20 19 / 20 20 н. р.
Протокол № 2 від "16" 09 20 19 р.

Начальник кафедри правового забезпечення
Військового інституту

 С. М. Королачкік /

Пролонговано на 20 ___ / 20 ___ н. р.
Протокол № ___ від "___" _____ 20 ___ р.

Начальник кафедри правового забезпечення
Військового інституту

_____ / _____ /

Пролонговано Методичною радою Військового інституту 20 18 / 20 19 н. р.

Протокол № 2 від "16" 10 20 18 р.

Голова Методичної ради Військового інституту

 О. А. Прохоров /

Пролонговано Методичною радою Військового інституту 20 19 / 20 20 н. р.

Протокол № 2 від "28" 10 20 19 р.

Голова Методичної ради Військового інституту

 О. А. Прохоров /

Пролонговано Методичною радою Військового інституту 20 ___ / 20 ___ н. р.

Протокол № ___ від "___" _____ 20 ___ р.

Голова Методичної ради Військового інституту

_____ / _____ /

1. Мета дисципліни – опанування аспірантами/ад'юнктами теоретичного і нормативного матеріалу, розвиток вміння логічно обґрунтовувати висновки з питань правового забезпечення воєнних та безпекових операцій, набуття навичок правильного використання юридичних понять і категорій, які застосовуються у сфері права збройних конфліктів

2. Попередні вимоги до опанування або вибору навчальної дисципліни (за наявності):

Навчальна дисципліна "Оперативне право" є частиною вибіркового блоку дисциплін та базується на циклі дисциплін професійної та практичної підготовки, а саме: "Міжнародне публічне право", "Міжнародне гуманітарне право (Право збройних конфліктів)", "Право міжнародної безпеки", "Правова робота в Збройних Силах України", "Загальна тактика", "Основи військового управління".

Попередні вимоги:

Аспірант/ад'юнкт повинен знати: засоби і методи ведення бойових дій, основи права збройних конфліктів, права міжнародної безпеки, основи і методи військового управління на рівні випускника магістратури Військового інституту Київського національного університету імені Тараса Шевченка;

Аспірант/ад'юнкт повинен вміти: застосовувати прогнозування та моделювання при аналізі операційного середовища під час здійснення воєнних та безпекових операцій, основні методи аналізу факторів операційного середовища та їх впливу на процес прийняття військових рішень з урахуванням широкого спектру факторів правового характеру; формувати аргументацію для обґрунтування правової позиції під час планування та здійснення операцій.

3. Анотація навчальної дисципліни:

Дисципліна "Оперативне право" належить до переліку вибірових дисциплін аспіранта/ад'юнкта. Вивчення дисципліни дозволяє зрозуміти методи та способи правового забезпечення воєнних та безпекових операцій, зрозуміти сутність правового забезпечення діяльності військ (сил). В рамках дисципліни розглядається особливості гібридних конфліктів, де поряд із "класичним" застосуванням збройної сили актуальними є економічний, фінансовий, інформаційний та психологічний види впливу сторони конфлікту. Досліджуються сучасні тенденції розвитку, актуалізації і трансформації правових норм, що забезпечують операційну діяльність збройних сил.

4. Завдання (навчальні цілі) дисципліни полягає у формуванні у аспірантів/ад'юнктів складових *інтегральної компетентності*: здатність розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної та/або дослідницької діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та / або професійної практики; *загальних і фахових компетентностей*: здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу (ЗК-1); здатність спілкуватися державною та іноземними мовами як усно, так і письмово (ЗК-4); здатність генерувати нові ідеї (креативність) (ЗК-5); здатність застосовувати знання у практичній юридичній діяльності (ЗК-8); здатність пристосовуватися до нових змін у правовому регулюванні (ЗК-9); здатність до адаптації та дії в новій ситуації, зокрема в міжнародному контексті (ЗК-10); вміння збирати, опрацьовувати та аналізувати правові джерела (нормативні акти, доктринальні джерела, судову практику) (СК-2); здатність до аналітичного оцінювання правової проблеми (СК-3); вміння формулювати та обґрунтовувати юридичні висновки, пропозиції, рекомендації (СК-7); здатність здійснювати аналіз законодавчих текстів та їх експертизу (СК-8).

5. Результати навчання за дисципліною:

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація; 4. автономність та відповідальність)		Форми (та/або методи і технології) викладання і навчання	Методи оцінювання та пороговий критерій оцінювання (за необхідності)	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
Код	Результат навчання			
1	Аспірант/ад'юнкт повинен знати:	лекція, самостійна робота	усні відповіді, виконання практичних завдань та завдань для самостійної роботи, іспит	до 45 %
1.1	сутність, класифікацію та етапи розвитку видів та типів збройних конфліктів та інших умов/підстав застосування сили	=//=	=//=	
1.2	основні поняття та терміни, що застосовуються під час процесу прийняття рішень воєнним командуванням	=//=	=//=	
1.3	характер сучасних видів збройних конфліктів і операцій з підтримання миру і безпеки. Особливості проведення антитерористичної операції в Україні	=//=	=//=	
1.4	Порядок та принципи правового забезпечення діяльності військ (сил) під час планування та здійснення операцій	=//=	=//=	
1.5	Основні види правовідносин, які виникають під час проведення операцій різного виду та типу	=//=	=//=	
1.6	сучасні тенденції розвитку правових та воєнних аспектів застосування сили державами	=//=	=//=	
1.7	основні правові аспекти коаліційних операцій та операцій з підтримання миру і безпеки	=//=	=//=	
1.8	основні форми та методи ведення сучасних операцій	=//=	=//=	

2	Аспірант/ад'юнкт вміти:	лекція, самостійна робота	усні відповіді, виконання практичних завдань та завдань для самостійної роботи, іспит	до 45 %
2.1	робити висновки та пропозиції щодо відповідності проектів управлінських документів та відданих наказів змісту міжнародно-правових зобов'язань України	=//=	=//=	
2.2	визначати потребу у захисті цивільних осіб, особливо їх найбільш вразливих категорій, а також визначати конкретні об'єкти забезпечення життєдіяльності та інфраструктури, що потребують захисту в умовах збройного конфлікту	=//=	=//=	
2.3	надавати пропозиції щодо зменшення шкоди цивільним населенню та об'єктам, особливо, стосовно шкоди їх життю та здоров'ю	=//=	=//=	
2.4	здійснювати заходи для запобігання, протидії, дій на випередження та реагування на ситуації завдання шкоди цивільним особам та об'єктам під час ведення операції	=//=	=//=	
2.5	кваліфікувати порушення прав цивільного населення, завдання шкоди, заподіяної цивільним об'єктам та цивільним особам з метою забезпечення їх захисту	=//=	=//=	
3	комунікація	лекція, самостійна робота	усні відповіді, виконання практичних завдань та завдань для самостійної роботи, іспит	до 5 %
3.1	Здатність грамотно будувати комунікацію, виходячи з мети і ситуації спілкування	=//=	=//=	
3.2	Здатність бути відповідальним за внесок в роботу команди при вирішенні проблеми	=//=	=//=	

4	автономність та відповідальність	лекція, самостійна робота	усні відповіді, виконання практичних завдань та завдань для самостійної роботи, іспит	до 5 %
4.1	самостійність у навчанні та/або професійній діяльності	=//=	=//=	

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання

Програмні результати навчання (назва)	Результати навчання дисципліни (код)															
	1.1	1.2	1.3	1.4	1.5	1.6	1.7	1.8	2.1	2.2	2.3	2.4	2.5	3.1	3.2	4.1
РН. 1. Вміти застосовувати нові цілісні знання у власних наукових дослідженнях та у професійній практиці	+	+					+		+	+				+	+	+
РН. 5. Вміти спілкуватися в діалоговому режимі з широкою науковою спільнотою та громадськістю в галузі наукової та професійної діяльності, в тому числі і на міжнародному рівні, демонструючи системний науковий світогляд та культурний кругозір			+	+	+	+		+			+	+	+			

7. Схема формування оцінки

7.1. Форми оцінювання аспірантів/ад'юнктів: рівень досягнення всіх запланованих результатів навчання визначається за результатами практичних занять і за результатами виконання самостійних завдань. Вклад результатів навчання у підсумкову оцінку, за умови їх опанування на належному рівні і успішної здачі всіх лабораторних робіт наступний:

- результати навчання 1.1 – 1.9 [знання] до 45 %;
- результат навчання 2.1 – 2.3 [вміння] – до 45%;
- результат навчання 3.1 [комунікація] – до 5%;
- результат навчання 4.1 [автономність та відповідальність] – до 5%;

Форми оцінювання аспірантів/ад'юнктів:

семестрове оцінювання: контроль здійснюється за таким принципом. Навчальний семестр має один змістовний модуль. Після завершення теми №6 та №8 проводяться практичні заняття. Обов'язковим для допуску до іспиту є 2 виступи з доповідями на практичних заняттях.

підсумкове оцінювання (у формі іспиту): форма іспиту – письмово-усна. Екзаменаційний білет складається із 2 питань, питання оцінюються по 20 балів. Всього за іспит можна отримати від 0 до 40 балів. Умовою досягнення позитивної оцінки за дисципліну є отримання не менш ніж 60 балів, оцінка за іспит не може бути меншою **24 балів**.

умови допуску до підсумкового іспиту: умовою допуску до іспиту є отримання аспірантом/ад'юнктом сумарно не менше, ніж *критично-розрахунковий мінімум 36 балів* за семестр. Аспіранти/ад'юнкти, які протягом семестру сумарно набрали меншу кількість балів, ніж критично-розрахунковий мінімум **36 балів**, для одержання допуску до іспиту обов'язково повинні написати додаткову контрольну роботу.

У випадку відсутності аспіранта/ад'юнкта з поважних причин відпрацювання та перездачі модульних контрольних робіт здійснюються у відповідності до „Положення про організацію освітнього процесу у Київському національному університеті”

7.2. Організація оцінювання;

Оцінювання за формами контролю:

	ЗМ	
	<i>Min. – балів</i>	<i>Max. – балів</i>
Виступ на семінарі 1	12	20
Виступ на семінарі 2	15	25
Виконання аспірантами/ад'юнктами самостійних робіт	9	15

Орієнтований графік оцінювання:

	<i>Орієнтовний період для здійснення відповідної форми оцінювання</i>
Виступ на семінарі 1	травень
Виступ на семінарі 2	травень
Виконання аспірантами/ад'юнктами самостійних робіт	березень - червень
Добір балів/додаткова контрольна робота та/або доскладання домашніх завдань	червень
Іспит	червень

Розрахунок балів, які аспірант/ад'юнкт отримує при успішній здачі:

	Змістовий модуль	Іспит	Підсумкова оцінка
<i>Мінімум</i>	36	24	60
Максимум	60	40	100

7.3. Шкала відповідності оцінок

Оцінка (за національною шкалою) / National grade	Рівень досягнень, % / Marks, %
Відмінно / Excellent	90-100%
Добре / Good	75-89%
Задовільно / Satisfactory	60-74%
Незадовільно / Fail	0-59%

8. Структура навчальної дисципліни. Тематичний план лекційних занять

№ з/п	Назва теми	У тому числі		
		Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота
1	Сучасні тенденції світових та регіональних збройних конфліктів: концепції, визначення, світовий досвід	2		8
2	Вплив збройних конфліктів на об'єкти, що знаходяться під захистом, об'єкти критичної інфраструктури та цивільних осіб	2		11
3	Процес прийняття рішень (Military Decision Making Process, MDMP) згідно зі стандартами НАТО та провідних країн. Основні види та процедури	2		11
4	Участь у створенні та перевірка документів бойового управління на предмет відповідності вимогам норм та принципів права збройних конфліктів та інших галузей права	2		11
5	Особливості правового забезпечення процесу прийняття рішень у операціях з підтримання миру і безпеки (миротворчих, стабілізаційних операціях)	2		11
6	Особливості процесу прийняття рішень під час участі складових Сектору безпеки і оборони у антитерористичних операціях	2	2	22
7	Особливості процесу прийняття рішень під час участі у багатовимірних операціях (multidimensional operations)	2		11
8	Особливості правового забезпечення співробітництва збройних формувань з недержавними інституціями, громадянським суспільством та окремими цивільними особами під час ведення операцій	2	2	11
ЗАГАЛОМ		18	4	96

Загальний обсяг **120** год., в тому числі:

Лекцій – **18**- год.

Практичні заняття – **4** год.

Консультації – **2** год.

Самостійна робота - **96** год.

9. Рекомендовані джерела:

Базова:

1. Війна і міжнародне право. Збірник праць / Борис Вітошинський. Київ: Українська видавнича спілка ім. Ю. Липи. 2014. 559 стор.
2. Военные преступления. Это надо знать всем: справочник / под ред. Р. Гутмэна, Д. Риффа. Москва: "Текст", 2002. 487 с.
3. Гердеген М. Міжнародне право. Київ: Видавництво "К.І.С.", 2011. 516 с.
4. Декларація основних принципів правосуддя для жертв злочинів та зловживання владою: Декларація від 29.11.1985 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_114
5. Документы по международному гуманитарному праву и другие документы, относящиеся к ведению военных действий. Сборник договоров и других документов. МККК, 2016. 398 с.
6. Доповіді щодо ситуації з правами людини в Україні. Управління Верховного комісара Організації Об'єднаних Націй з прав людини. URL: <http://www.un.org.ua/ua/publikatsii-ta-zvity>
7. Женевские конвенции от 12 августа 1949 года и дополнительные протоколы к ним. Москва. МККК, 2014. 302 с.

Допоміжна:

8. Загальна декларація прав людини: Декларація від 10.12.1948 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_015
9. Захист цивільних осіб в умовах збройного конфлікту: Доповідь Генерального секретаря ООН А. Гутерріша, в рамках відкритих дебатів Ради Безпеки ООН, присвячених ЗЦО від 14. 05.2018 р. № S/2018/462. URL: <https://undocs.org/S/2018/462>
10. Захист цивільних осіб. Як МССБ зменшили цивільні втрати. Звіт. 01 червня 2015 року. Об'єднаний центр аналізу та впровадження передового досвіду (ОЦАВПД). URL: <http://www.jallc.nato.int>
11. Защита гражданских лиц в вооруженном конфликте: Доклад Генерального секретаря ООН. № S/2017/414. URL: <https://undocs.org/ru/S/2017/414>
12. Защита гражданских лиц в вооруженном конфликте: Предварительный отчет № S/pv/7951. URL: <https://undocs.org/ru/S/PV.7951>
13. Защита лиц и объектов в международном гуманитарном праве. Сборник статей и документов. Москва: МККК, 1999. 376 с.
14. Звичаєві норми міжнародного гуманітарного права / передм. Т.Р. Короткий, Є.В. Лук'янченко; вступ. стаття М.М. Гнатовський. Одеса: Фенікс, 2017. 40 с.
15. Звід принципів захисту всіх осіб, які піддаються затриманню чи ув'язненню будь-яким чином: Резолюція 43/173 Генеральної Асамблеї ООН від 9 грудня 1988 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_206
16. Кодекс поведінки посадових осіб з підтримання правопорядку: Резолюція 34/169 Генеральної Асамблеї ООН від 17.12.1979. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_282
17. Конвенция о защите культурных ценностей в случае вооруженного конфликта. МККК, 2008. 72 с.
18. Интернет ресурси.